

26. maj 2009

Supplement til samlenotat vedr. ECOFIN den 9. juni 2009

Dagsordenspunkt1b: Internationale regnskabsstandarder

Resumé

På ECOFIN den 9. juni 2009 forventes International Accounting Standards Board (IASB), som udsteder internationale regnskabsstandarder (IFRS), at redegøre for sine holdninger til hurtigt at gennemføre ændringer af regnskabsreglerne for finansielle instrumenter som aktier, obligationer, udlån m.v.

Den amerikanske udsteder af regnskabsstandarder har i april 2009 fortaget ændringer af sine regler. Hvis ikke IASB foretager tilsvarende ændringer, vil europæiske virksomheders regnskaber kunne komme til at udvise dårligere regnskabsresultater end deres amerikanske konkurrenters, selv om de underliggende økonomiske realiteter er de samme. IASB har tidligere givet udtryk for, at en mere grundlæggende og mere tidskrævende revision er nødvendig, men har på det seneste åbnet op for at gennemføre en hurtigere ændring.

Baggrund og indhold

Udarbejdelse af standarder

International Accounting Standards Board (IASB) er en privat, uafhængig organisation, der udsteder internationale regnskabsstandarder kaldet IFRS – International Financial Reporting Standards.¹ IASB er en del af International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF). Selve standarderne udarbejdes og godkendes af IASB, som er organisationens bestyrelse.

IASB er initiativtager til og udarbejder den regnskabsregulering, som finder anvendelse for børsnoterede virksomheder² i EU og EØS og tillige en række andre lande udenfor EU. Regnskabsstandarderne anvendes globalt af et stigende antal lande.³

Børsnoterede virksomheder inden for EU skal anvende IFRS i deres koncernregnskaber ifølge forordning 1606/2002. Nye eller justerede standarder skal først anvendes efter, at de er blevet godkendt i EU. Forordningen muliggør tillige, at

¹ Tidligere standarder er benævnt IAS – International Accounting Standards.

² Børsnoterede virksomheder er virksomheder, hvis kapitalandele (f.eks. aktier) eller gældsbeviser (f.eks. obligationer) handles på et reguleret marked. I Danmark er der p.t. 2 regulerede markeder, Københavns Fondsbørs (OMX) og Dansk Autoriseret Markedsplads.

³ Uden for EU er der over 70 lande, der tillader eller kræver anvendelsen af IFRS, herunder Australien, Canada, Brasilien, Sydafrika, Kina og Indien.

medlemslandene kan tillade eller kræve, at regnskaber i virksomheder, der ikke er børsnoterede, skal efterleve standarderne.

Den udbredte anvendelse af IFRS i EU gør, at standarderne er væsentlige både for de virksomheder, der udarbejder regnskaber på grundlag af standarderne og for de brugere (væsentligst investorer), der anvender regnskaberne som beslutningsgrundlag.

Da IASB udarbejder standarder, som via godkendelsesproceduren (komitologi-proceduren) i EU bliver til lovgivning, skal organisationen leve op til visse krav. Herunder skal der være åbne processer om standardernes tilblivelse, og de virksomheder og andre, som påvirkes af standarderne, skal have mulighed for at blive hørt om kommende regulering.

Standarderne udarbejdes nu som hovedregel i et samarbejde med den amerikanske standardudsteder, Financial Accounting Standards Board (FASB). Arbejdet sker inden for rammerne af en aftale om konvergens, der sigter mod, at standarderne på lidt længere sigt skal være fælles. Samarbejdet har resulteret i, at europæiske virksomheder, som er børsnoterede i USA, kan udarbejde deres regnskaber efter IFRS. Det vil sige, at der ikke er krav om, at de til brug for det amerikanske marked skal anvende de amerikanske standarder. Modsat kan amerikanske virksomheder, som er børsnoterede i Europa, anvende deres amerikanske regnskaber i Europa. De amerikanske myndigheder har også tidligere tilkendegivet, at de vil tillade amerikanske virksomheder at anvende IFRS.

Dermed arbejdes der frem mod en fælles, global regnskabsregulering for de børsnoterede virksomheder.

Den amerikanske ændring vedr. likviditetstab mv. og spørgsmålet om en tilsvarende ændring af IFRS

De amerikanske regler blev ændret i foråret 2009⁴ og bevirker, at bl.a. tab på visse værdipapirer⁵ som følge af fald i markedets likviditet ikke vil påvirke resultatopgørelsen. Efter ændringen vil nedskrivninger i disse aktiver opdeles efter a) kreditstab⁶, som indregnes som et tab i resultatopgørelsen, og b) andre tab, f.eks. likviditetstab og tab forårsaget af generelle fald i markedets pris på de pågældende værdipapirer, som fradrages direkte i egenkapitalen. Forskellen mellem behandlingen af de to typer tab begrundes med, at likviditetstab og tab som følge af generelle fald i markedspriserne i højere grad kan forventes genindvundet, når markedet vender.

⁴ Denne ændring var ikke – som det er vanlig praksis - koordineret med IASB.

⁵ De værdipapirer, der er tale om, er papirer, der kategoriseres som ”til rådighed for salg” (”available for sale”), men som ikke løbende handles.

⁶ Kredittab er udtryk for fordringens reducerede værdi, som følge af mindre tiltro til debitors betalingsevne.

Problemstillingen har været særlig aktuell i det seneste år, hvor dagsværdien af visse værdipapirer blev reduceret som følge af, at den finansielle krise har bevirket, at der ikke var købere i markedet. Efter IFRS har virksomhederne i sådanne tilfælde skullet indregne tab på værdipapirerne, herunder likviditetstab i resultatopgørelsen, selv om virksomhederne beholdt dem og ikke havde et salg for øje.

IASB foretog i april 2009 en åben høring⁷ med henblik på at kortlægge holdninger til en hurtig ændring i IFRS svarende til den amerikanske ændring.

Tilbagemeldingerne har været blandede. På den ene side advares mod hurtige ændringer pga. risici for dårlig kvalitet i reglerne, ligesom behovet for en samlet vurdering af regnskabsreglerne - og ikke kun en mindre justering - påpeges.⁸

Generelt advarer såvel regnskabsaflæggere som regnskabsbrugere mod hyppige ændringer af regnskabsreglerne, idet implementeringen af nye regler kan være omkostningstungt og kan indebære, at regnskaberne bliver sværere at gennemskue.

På den anden side påpeges fra flere organisationer, medlemslande og Kommissionen, at der – givet den ekstraordinære situation og ændringerne i de amerikanske regler - er behov for at gennemføre tilsvarende ændringer af IASB. Ønsket er, at disse ændringer skal kunne vedtages således, at de kan anvendes senest for årsregnskaberne for 2009. Desuden anføres, at de amerikanske regler vil medføre større overskud end hvis virksomhederne havde anvendt IFRS, og at man skal tilstræbe, at der ikke opstår nye forskelle mellem de amerikanske regler og de regler, som anvendes i EU.⁹ Givet ændringen i de amerikanske regler risikerer europæiske virksomheder således at rapportere dårligere resultater end deres amerikanske konkurrenter, selv om de underliggende økonomiske realiteter er de samme.

Kommissionen har i øvrigt bemærket at IASBs regler anses for mere fordelagtige end de tilsvarende amerikanske regler i forhold til tilbageførsel af tab på udlån m.v. Det gælder således i IFRS, at hvis der er foretaget nedskrivninger, som efterfølgende skal tilbageføres f.eks. fordi der mod forventning modtages betaling fra kunden, kan det oprindelige tab tilbageføres som en indtægt i resultatopgørelsen. Dette er ikke muligt under de amerikanske regler.

IASB har anerkendt, at regnskabsreglerne for finansielle instrumenter bør forbedres og har planer om en mere grundlæggende revision af de eksisterende regler.

⁷ Høringen offentliggøres på IASBs hjemmeside. Enhver organisation, myndighed eller enkeltperson er velkommen til at give høringssvar.

⁸ IASB gennemførte i efteråret 2008, efter opfordring fra bl.a. Kommissionen, nogle små justeringer i regnskabsreglerne for finansielle instrumenter. Desværre viste det sig, at ændringerne indeholdt fejl, så der efterfølgende var behov for at lave en ændring til ændringen.

⁹ Den forbedring af regnskabsresultaterne, som følger af ændringerne i de amerikanske regler, påvirker ikke virksomhedernes egenkapitaler eller deres finansielle situation.

IASB har tidligere oplyst, at de påtænker at udsende et udkast til en ny regnskabsstandard for finansielle instrumenter i høring i efteråret 2009. Den endelige standard forventes godkendt i første halvdel af 2010. Tidsplanen er meget ambitiøs i forhold til den normale proces. Standarden skal efter godkendelse i IASB godkendes af Kommissionen, inden den kan bruges i EU, jf. tidligere.

IASB har imidlertid afholdt et møde den 22. maj 2009, hvor det er tilkendegivet, at man ønsker at fremrykke en række ændringer af regnskabsreglerne for finansielle instrumenter. IASB påtænker nu, at sende et udkast til ændringer i åben høring i juli 2009. Ændringerne forventes i så fald at kunne gennemføres således at de kan anvendes på årsregnskaberne for 2009.

På det kommende ECOFIN ventes der på basis af en præsentation af IASB's holdninger til kommende ændringer af regnskabsreglerne for finansielle instrumenter at være en udveksling af synspunkter herom.

Hjemmelsgrundlag

I medfør af forordning 1606/2002 skal børsnoterede virksomheder inden for EU anvende IFRS i deres koncernregnskaber.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har, så vidt vides, ikke udtalt sig om den konkrete problemstilling.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Enslidende regnskabsstandarder i EU og globalt vil bidrage til transparente og sammenlignelige regnskaber og bidrage til en hensigtsmæssig allokering af kapital.

Høring

Ikke relevant.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter en justering af IFRS på linje med den amerikanske for på kort sigt at undgå negative konsekvenser for europæiske virksomheder i 2009.

Herudover støtter regeringen en grundlæggende revision med henblik på forbedring af de eksisterende internationale regnskabsregler for finansielle instrumenter. Regeringen ønsker, at der arbejdes frem mod globale regnskabsstandarder af høj kvalitet, herunder at der udarbejdes regnskabsregler der giver retvisende regnskaber og at regnskabsreglerne ikke virker konjunkturforsvækkende, jf. det danske indspil fra november 2008 om åbenhed og ansvarlighed på kapitalmarkederne i Europa.

Andre landes holdninger

Der ventes generelt opbakning til en hurtig implementering af de samme muligheder i IFRS som i de amerikanske regler.